

XXV. KGYTK

2026

Falak között vagy a csillagok alatt?

Madács Blanka

a pályamunkát készítő neve

Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű
Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola

iskola neve

Gazsóné Gugolya Beáta

felkészítő pedagógus

Kutatásmódszertani kategória

Társadalomtudományi szekció

Elektronikus információ használata: 85 %

Tartalom

I. Bevezető.....	2
1.1 Bemutakozás	2
1.2 Miért választottam ezt a témát?	2
1.4 Feltételezésem	3
1.5 Vizsgálati módszereim	3
II. A színház története	4
2.1 Színház az ókorban.....	4
2.2 A középkori színház	6
2.3 A reneszánsz kor színháza.....	7
2.5 Modern, posztmodern színház.....	8
III. Vízen levő színházak a nagyvilágban	8
IV. A Szarvasi Vízi Színház története.....	9
4.1 A természetes környezet, mint különleges díszlet.....	10
4.2 A víz, mint a színházi tér része	11
4.3. A természet és a művészet találkozása.....	11
4.4 A szabadtéri tér hatása a színészi játékra	12
VI. Összegzés	14
Felhasznált irodalom	15
Felhasznált internetes oldalak	15
Felhasznált videók.....	16
Ábrák.....	16
Melléklet 1.....	17
Melléklet 2.....	17

„Van egy jelenség: ha a kapcsolat megszületik néző és színész között, a néző utólag sokszor azt mondja: „itt kint jobb”, vagy „itt bent jobb”. Valójában a katarzistra emlékszik. A helyszín csak keret – a lényeg, hogy az előadás úgy hasson, hogy más állapotban menjen ki, mint ahogy bejött.”¹ Dr. Dósa Zsuzsa

I. Bevezető

1.1 Bemutakozás

Madács Blanka vagyok, 13 éves, a szarvasi Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola 7. a osztályos tanulója. A tavalyi tanévben jelentkeztem először a KGYTK versenyre. A dolgozatom címe „Úszva jobb?” volt, amellyel 3. helyezést értem el. Nagyon örültem ennek az eredménynek, és a felkészítő tanárom is büszke volt rám.

A versenyen láttam, hogy a többi diák milyen sokféle és színvonalas témával készült, ez nagyon inspirált. Már akkor elhatároztam, hogy az idei évben is szeretnék részt venni, mert szeretek új dolgokat tanulni, kutatni és kihívásokban részt venni.

1.2 Miért választottam ezt a témát?

Szabadidőmben a sportolás mellett nagyon szeretek színházba járni. Különösen a nyári, szabadtéri előadásokat élvezem. Szarvason, a Szarvasi Vízi Színház remek lehetőséget nyújt egy kellemes este eltöltésére minden korosztály számára. Itt zenés-táncos mesék, vígjátékok, komédiák, sőt még drámák közül is lehet válogatni.

Szarvas városa minden tanév végén a Szarvasi Vízi Színházba szóló jeggyel ajándékozza meg az iskolában jó tanulmányi eredményt elért diákokat. Ez egy különleges elismerés, ami még közelebb hozza a színházat a fiatalokhoz.

Kedvenc előadásom a Monte Cristo grófja című musical, a Békéscsabai Jókai Színház előadásában. A darab Alexandre Dumas azonos című regénye alapján készült, és Szomor György főszereplésével vált ismertté. Ezt az előadást minden évben megnézem a Szarvasi Vízi Színházban – számomra ez már hagyománnyá vált.

¹ Dr. Dósa Zsuzsával készített interjú 2026. január 12. (melléklet 1.)

Hiszem, hogy a különleges színházi élmények közelebb hozzák a nézőket ehhez, a már az ókorban kedvelt kikapcsolódási lehetőséghez.

1. ábra – Egy előadásra várva ...

1.3 Hogyan végeztem a kutatásom?

A kutatásom során górcső alá vettem az olyan színházakat, melyek különleges helyszínen vannak, hogy megtudjam miért olyan egyedi a mi Körösön lebegő színházunk. A szarvasi Cervinus Teátrum művészeti igazgatója a velem készített interjú során alátámasztotta, hogy a helyszín mennyiben kíván más technikai, rendezésbeli készségeket. Majd egy Google Űrlap segítségével felmértem, hogy az iskolába járó gyerekek ezekből a különleges adottságokból mit érzékelnek, mit látnak jónak, vagy, hogy mitől több a Szarvasi Vízi Színház.

1.4 Feltételezésem

Feltételezésem szerint a vízen kialakított szabadtéri színház sajátos környezete nemcsak helyszíne az előadásnak, hanem fontos része is annak, így a nézők számára intenzívebb és emlékezetesebb élményt nyújt.

1.5 Vizsgálati módszereim

A kutatásom során a saját megfigyelésemet támasztottam alá az online kérdőíves felméréssel, illetve egy szakemberrel készített interjúval. Ezeket az empirikusan összegyűjtött következtetéseket a teoretikusan szerzett ismeretekkel bővítettem, illetve világítottam rá arra, hogy milyen régi keletű dolog az, hogy a szabadtéri színházakat olyan helyszínre építették, hogy nemcsak a látványa lenyűgöző, de színháztechnikai funkciója is van. Ezeket könyvekből, illetve internetes kutatáson keresztül bizonyítottam.

II. A színház története

A színház az emberek életének már nagyon régóta része. Már az őskorban is voltak olyan események, ahol az emberek történeteket meséltek el mozgással, hangokkal és gesztusokkal. Ilyenek voltak például a törzsi táncok vagy a vallási szertartások, amik gyakran maszkokkal, zenével és tűz körüli táncokkal zajlottak. Ezeket tekinthetjük a színház legelső formáinak, hiszen itt is eljátszottak valamit a közösségnek. A színház szó maga görög eredetű, és azt jelenti: „nézőtér” vagy „hely, ahonnan látni lehet”. A színjátszás mai formája az ókori Görögországban alakult ki, ahol az emberek már hatalmas, kőből épített színházakban nézték az előadásokat.²

A világ számos pontján találhatunk olyan színházakat, amelyek nemcsak előadásaikkal, hanem különleges környezetükkel is elvarázsolják a látogatókat. Legyen szó történelmi amfiteátrumról, vízen lebegő színpadról vagy hegyek között megbúvó szabadtéri színházról – ezek a helyszínek azt bizonyítják, hogy a művészet és a természet együtt még emlékezetesebb élményt tud nyújtani.

2. ábra - aspendosi színház

Én magam is megtapasztalhattam egy ilyen kivételes élményt, amikor ellátogattam a családommal Törökországba, a világ egyik legszebb ókori színházába – Aspendosba. Ez a hatalmas, szinte tökéletes állapotban fennmaradt római kori színház Antalyától nem messze található, és 15 000 ember befogadására alkalmas.³ A legkülönlegesebb talán az, hogy még ma is működik. A híres Anatólia tüze táncbemutatót nézhettük meg. Az előadás látványos volt, a hangzás tökéletes, és a színház történelmi hangulata egyedülálló élményt nyújtott.

3. ábra - aspendosi színház

2.1 Színház az ókorban

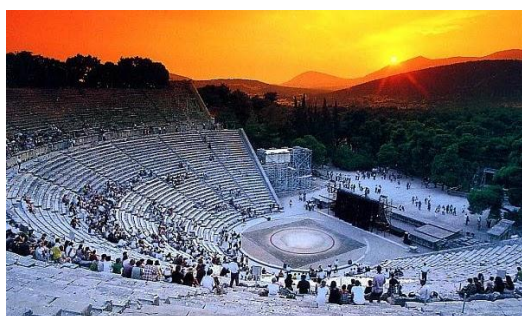
A színház itt egy isten, Dionüszosz tiszteletére rendezett vallási ünnepség része volt. Dionüszosz a bor, a mámor és a szórakozás istene volt. Az emberek először énekeltek és táncoltak a tiszteletére, később ezekből fejlődtek ki a színházi darabok. Az első görög drámák

² Peter Simhandl: Színháztörténet. Helikon, Budapest, 1998. 12-28.old.

³ <https://utazom.com/torokorszag/torok-riviera-latnivaloi/latnivalok-antalya-kornyeken-aspendos> Letöltés dátuma: 2026.02.02.

még csak egyetlen színészből és egy karból álltak, de idővel több szereplő és egyre bonyolultabb történetek jelentek meg.⁴

A görög színházakat hegyoldalba építették az akusztika miatt, ugyanis akkor még a hangosítást maga a természet látta el. Fontos volt számukra a színpad mögötti táj látványa, amely az előadás díszleteként szolgált. A színház három részből állt: orkhésztrából – ami eredetileg egy kör alakú, letaposott tánc tér volt-, a theatronból, vagyis a nézőtérből és a szkénéből, ami egy fából készült raktárépület volt.⁵

4. ábra - epidauroszi színház

Az antikvitás egyik legmonumentálisabb színháza Epidaurosban épült. *„A színház nézőterét a Khünortion-hegy észak-nyugati lejtőjében vájták ki, felhasználva a terep emelkedését a padok elhelyezésekor. A tájolás sajátossága, hogy délután a 12-14 ezer néző legtöbbször már a háta mögül éri a nap fénye.”*⁶ Akusztikáját tekintve pedig a suttagó

beszédet vagy a fellobbanó gyufa sercenését a legtávolabbi sorokban is kifogástalanul lehetett hallani.⁷

Később a rómaiak átvették a görög színház hagyományait, de a saját ízlésükre formálták. Nagyobb hangsúlyt fektettek a látványosságokra, a közönség szórakoztatása volt a legfontosabb cél, ami a hadsereg és a politika szolgálatára összpontosult. A római előadások gyakran zajosabbak és lazábbak voltak. Sokan szerették a komédiákat, amikben szinte mindig valamilyen félreértés, szerepcserék vagy vicces helyzetek fordultak elő. A római színház segítségével a színjátszás elterjedt Európa más részein is, főleg a Római Birodalom által meghódított területeken.⁸

⁴ Peter Simhandl: Színháztörténet. Helikon, Budapest, 1998. 12-28.old.

⁵ Művészeti lexikon – Akadémiai kiadó, Budapest (1965)

⁶ <https://tinyurl.hu/InsW> Letöltés dátuma: 2026.01.30.

⁷ <https://tinyurl.hu/InsW> Letöltés dátuma: 2026.01.30.

⁸ Peter Simhandl: Színháztörténet. Helikon, Budapest, 1998. 34-38.old.

5. ábra - hierapoliszi színház

Az egyik legizgalmasabb a rómaiak által épített színház a hierapoliszi színház volt, amelyet a harmadik században építettek, Septimius Severus római császár uralkodása alatt.⁹ A római korban a vízzel teli jelenetek népszerűek voltak — máshol is ismertek gladiátorjátékoknál vagy más látványos produkcióknál –, és Hierapolisban a termálvíz és a fürdők kultúrája miatt a víz, mint elem különösen fontos lehetett a hely színházi

művészetében. Hajócsatákat, vízi jeleneteket is be tudtak építeni a színházi előadásba oly módon, hogy a színház orchestráját elrekesztették és vízzel töltötték fel.¹⁰

2.2 A középkori színház

A középkor első századaiban (kb. az 5–10. században) a színház sok helyen visszaszorult, mert a keresztény egyház nem nézte jó szemmel az előadásokat, különösen azokat, amelyek nem vallásos témákat dolgoztak fel. Sokáig csak templomokban tartottak vallásos játékokat, például misztériumjátékokat, amelyek bibliai történeteket meséltek el. Később, a 10–12. századtól újra megjelentek a színházak a városokban. Az előadásokat a templomok mellett már a vásárokon, piacokon is tartották.¹¹

Minden színpadot az előadás befejeztével lebontottak és máshol ismét felépítették, tehát nem volt egy fix tér, így a színészek, akik leginkább férfiak voltak folyamatosan alkalmazkodniuk kellett a változó terekhez. De az üzenet, amelyet közvetíteni akart a színház, az sokkal könnyebben érthetővé vált a díszlet, a színpadi gépezetek és a jelmezeknek köszönhetően. Több lehetőség volt a látvány fokozására, például, ha kocsiszínpadon játszottak, az mozgott az utcákon, s ezek a produkciók erősítették meg a közönség színházi élményét.¹²

⁹ https://turkisharchaeonews.net/site/hierapolis?utm_source=chatgpt.com Letöltés dátuma: 2026.02.01.

¹⁰ https://ancienttheatrearchive.com/theatre/hieropolis-modern-pamukkale-turkey/?utm_source=chatgpt.com Letöltés dátuma: 2026.02.01.

¹¹ Peter Simhandl: Színháztörténet. Helikon, Budapest, 1998. 57-62.old.

¹² https://assets.cambridge.org/97805215/56361/excerpt/9780521556361_excerpt.pdf Letöltés dátuma: 2026.02.03.

2.3 A reneszánsz kor színháza

A reneszánsz korban (14–16. század) a színház ismét virágzásnak indult, főleg Olaszországban, Franciaországban és Angliában. Az angol dráma I. Erzsébet uralkodása alatt élte fénykorát. Legjelentősebb drámaírója Shakespeare volt, az általa is alapított Globe színházban mutatták be legelőször darabjait. Nevét a bejárat fölött elhelyezett földgömből kapta. A színpada hármasszoros osztású: első, hátsó és felső részekből állt, függöny nem volt. A nézők nagy része állva tekinthette meg az előadásokat, a tehetősebbek páholyokból. A színpad mögött voltak az öltözők, és a különböző technikai gépezetek. Ekkor már többször alkalmaztak süllyesztőket, emelőket, illetve a felső színpad mellett tornyocskák emelkedtek, ezekben helyezkedtek azok, akik a hangeffekteket „gyártották”, vagy hangszerrel kísérték végig az előadást.¹³

2.4 Klasszicizmustól a realizmusig

A klasszicista színházépületek a 18. század végén, a 19. század közepén az ókori görög és római templomok formavilágát idézik: jellemzőjük a szigorú szimmetria, a monumentális oszlopcsarnokok, a háromszög alakú homlokzat és a letisztult, mértéktartó díszítés. Kiemelkedő európai példa, Karl Friedrich Schinkel berlini Schauspielhaus-a, amely a stílus mintapéldája.¹⁴ Díszlet még nem jellemző, csak kellékek voltak. Ekkor alakult ki az úgynevezett kukucska- vagy dobozszínpad, melynek jellemzője, hogy befelé mélyül, nincs emelvényen. Ennek a kornak a találmánya a függöny is, melynek összehúzásával az idő múlását fejezték ki. Az előkelők volt, hogy a színpadon foglaltak helyet.¹⁵

6. ábra - Schauspielhaus

A romantika idejében épült színházakban a fény és a tér kapcsolata különösen fontos, az épületek áttetsző és fényes tereket hoznak létre, amivel a külső és belső tér között elmosódik a határ. A debreceni Csokonai Színház ennek ékes magyarországi példája, melyet Szkalnitzky Antal pesti építész tervei alapján 1861-65 között építettek.¹⁶

Később, a század második felében a realista és naturalista színházak már élesen eltértek az eddigiektől. A színpadnak nem szépnek, hanem igazinak kellett lennie. Bútorokkal, képekkel

¹³ <https://zanza.tv/irodalom/reneszansz/az-angol-reneszansz-szin haz-es-dramaturgia-globe> Letöltés dátuma: 2026.02.01.

¹⁴ https://www.imm.hu/files/inlineattachments/muzped/Klasszicizmus%20es%20romantika_eur_pai_muzeumpedagogia.pdf Letöltés dátuma: 2026.02.03.

¹⁵ <https://tinyurl.hu/S1vD> Letöltés dátuma: 2026.02.03.

¹⁶ <https://roemer.hu/romantikus-epiteszet/> Letöltés dátuma: 2026.02.01.

rendezték be, hogy valódinak tűnjön. Valóságos ételeket ettek és italokat ittak. A fény és hanghatásokat fokozatosan, árnyaltan használták, mint kellék, a színházi élmény megteremtőjének segítője. Szilárd díszletfalakat használtak, szobákat alakítottak ki.¹⁷

2.5 Modern, posztmodern színház

A 20. században a színház nagyon sokat változott. Megmaradtak a hagyományos darabok, de sok új stílus is megjelent. Voltak színházak, amelyek politikai üzeneteket közvetítettek, mások pedig kísérleteztek a mozgással, díszletekkel vagy a nézők bevonásával.¹⁸

A színek és a világítás terén szintén a kontraszthatás elve érvényesül. A díszletek alapstruktúrája, a kellékek és az alakok ruhája ellentétes színekben ismétlődnek. A színekhez rendelt érzelmi értékek segítségével változik a jelentésük is. A világítás rendszere is az ellentéteken alapul. A hang, a térrel való játék mind-mind azt segíti elő, hogy képes legyen alkalmazkodni a kortárs színművekhez.¹⁹

III. Vízen levő színházak a nagyvilágban

- A Mörbisch-i Vízi Színpad Európa egyik legnagyobb ilyen jellegű előadóhelye, amely közvetlenül a Fertő-tó vizére épült.²⁰
- A Lunzi-tó különleges vízi színpadát Alsó-Ausztria egyetlen természetes tava adja. A színpad a vízen lebeg, míg a nézőtér korszerű, vízenergiával működő technológiával van ellátva.²¹
- A Boden-tó partján fekvő Bregenz városában a tó partjára építettek egy különleges, vízen lebegő színpadot. A hatalmas, mozgó díszletek és a lenyűgöző látványvilág felejthetetlen élményt nyújtanak minden néző számára.²²
- Hanoi gazdag kulturális életének érdekes színfoltja a Than Long vízi bábszínház; mely a belvárosban a Kard-tó partján egy régi moziépületben kapott helyet.²³

¹⁷ http://szineszkepzes.ucoz.hu/index/a_szinjatszas_tortenete_14_a_francia_naturalista_szinzhaztol/0-215 Letöltés dátuma 2026.02.03.

¹⁸ https://epa.oszk.hu/03000/03040/00370/pdf/EPA03040_szin haz_1998_03_010-022.pdf Letöltés dátuma: 2022.03.02.

¹⁹ <https://www.literatura.hu/szin haz/posztmodern.htm> Letöltés dátuma: 2026.02.03.

²⁰ <https://www.elmenyektek.hu/morbisch-i-viziszin pad/> Letöltés dátuma: 2026.02.02.

²¹ <https://www.also-ausztria.info/latnivalok-uti-celok/a-toszin pad-lunz-am-see-ben> Letöltés dátuma: 2026.02.02.

²² https://vizpartifejlesztések.blog.hu/2012/05/14/a_vilag_legnagyobb_szabadteri_tavi_szin pada Letöltés dátuma: 2026.02.02.

²³ <https://felvidek.ma/2024/10/05/vizibabszin haz-hanoiban/> Letöltés dátuma: 2026.02.02.

- Las Vegas Bellagio szállodájában, fedett helyen van a világ egyik leghíresebb vízi előadása. Egy 5 millió literes medence felett és benne zajlik az akrobatikus műsor, ahol a színpad pillanatok alatt eltűnik a vízszint alatt.²⁴

- A rendkívüli L'Île színház állandóan a Rhône folyón horgonyoz a gyönyörű francia városban, Lyonban. Ez az építészeti és technikailag egyedülálló szerkezet olyan előadásoknak ad otthont, amelyek elsősorban a gyermekek és fiatalok szólnak.²⁵

7. ábra - Mörbisch-i Vízi Színpad

8. ábra - tószínpad Lunzban

9. ábra - Boden-tó tavi színpad

10. ábra - bábszínház Hanoiban

11. ábra - Cirque du Soleil's

12. ábra - Lyon úszó színháza

IV. A Szarvasi Vízi Színház története

A Szarvasi Vízi Színház ötlete még 2004-ben született meg, a Szarvas Város Barátai Körének köszönhetően. Ekkor még egy mobil színpadot állítottak fel minden nyáron. A víz felett lebegő színpad varázslatos hangulatot adott az előadásoknak, sokkal különlegesebb volt, mint egy zárt színházterem. Az új Szarvasi Vízi Színházat 2011 júniusában adták át a festői Holt-Körös partján. Az épület különleges, mert egyszerre hasonlít egy várkastélyra és egy amfiteátrumra. A színpad a víz felett, cölöpökön áll, a nézőtéren pedig közel ezren férnek el. A Holt-Körös festői környezetében felépült Szarvasi Vízi Színház egyedi atmoszférával bír, és Magyarországon egyedülálló építészeti megoldásként funkcionál.²⁶

²⁴ <https://bellagio.mgmresorts.com/en/entertainment/o-by-cirque-du-soleil.html> Letöltés dátuma: 2026.02.02.

²⁵ <https://www.nexo-sa.com/soaring-sound-for-a-floating-theatre-on-the-rhone/> Letöltés dátuma: 2026.02.02.

²⁶ https://viziszhaz.hu/sites/default/files/banner/kozhasznusagi_melleklet_fin-1.pdf Letöltés dátuma: 2026.02.10.

13. ábra - Dr. Dósa Zsuzsával – Kisfaludy- és Domján Edit-díjjal jutalmazott színésznő, rendező, dramaturg és műfordító -

A következőkben a Dr. Dósa Zsuzsával, a szarvasi Cervinus Teátrum művészeti igazgatójával készített interjúval (melléklet 1.) és saját benyomásaimmal fogom a Szarvasi Vízi Színházat különféle szemszögekből bemutatni, ismertetni, vagy csak kiemelni egyediségét, vonzerejét és különlegességeit. A célom, hogy bebizonyítsam, hogy a színház helyszíne fontos része az előadásnak, és a nézők számára intenzívebb és emlékezetesebb élményt nyújt.

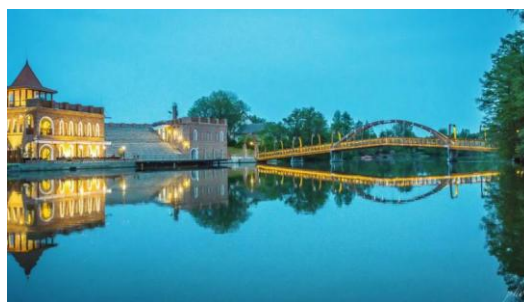
Emellett készítettem egy online kérdőívet (melléklet 2.), hogy felmérjem a diáktársaim körében mennyire népszerű a Szarvasi Vízi Színház, illetve, hogy a színházi előadások helyszíne milyen mértékben befolyásolja a teljes élményt. A kérdőívet összesen 188 tanuló töltötte ki. Fontos megjegyezni, hogy nem minden kérdésre válaszolt minden kitöltő, ezért egyes kérdéseknél az elemszám eltérhet.

4.1 A természetes környezet, mint különleges díszlet

A Szarvasi Vízi Színház legnagyobb sajátossága, hogy a Holt-Körös partjára, a víz fölé épült.

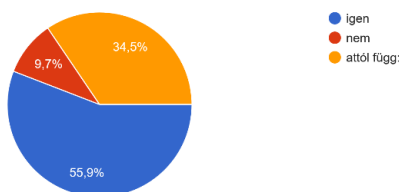
Magában a táj is olyan gyönyörű, hogy az előadások előtt, miután elfoglalom a helyemet mindig megcsodálom. Az is különleges, hogy arra a Körösre épült, amiben nyáron sokat szoktam fürdeni. Szemben pedig az Erzsébet-liget, ahol meg gyakran szoktam sétálni vagy edzeni a barátaimmal.

A kérdőív is alátámasztja, hogy a gyermekeknek is mennyire fontos szerepe van a különleges élményt nyújtó helyszínnek, ugyanis a válaszadók 56%-a voksolt erre.

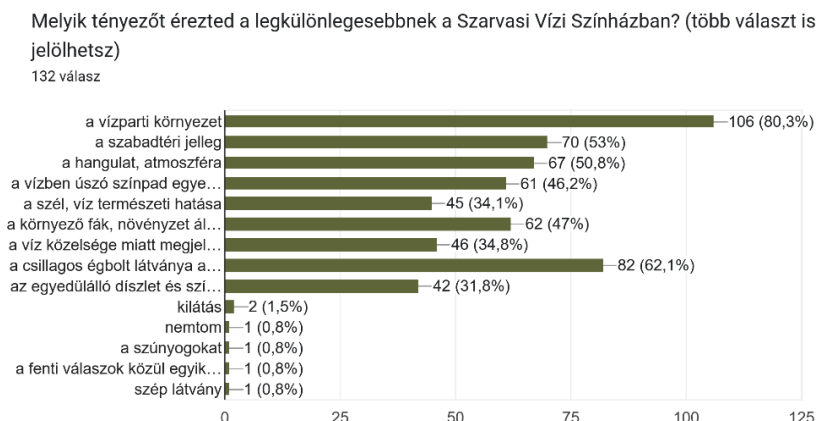
14. ábra - Szarvasi Vízi Színház

Szerinted a szabadtéri színházak különlegesebb élményt nyújtanak, mint a hagyományos kőszínházak?
145 válasz

4.2 A víz, mint a színházi tér része

A víz nemcsak háttér, hanem aktív eleme az előadásnak. A víz a hangokat különlegesen vezeti: visszaveri és felerősíti a zenét, a dalokat és a párbeszédet. A fények is másképp működnek itt. Sokszor a Körös túloldalán lévő fasorokra is rá szokták vetíteni a fényeket, az is elképesztő. Elmondhatatlan, milyen gyönyörű egy műsor itt, legyen bármilyen fajta az előadás, a táj önmagában is fenomenális.

Ebből a táblázatból is látszik, de az egyéni válaszokból is kiderült, hogy a diáktársaim különösen kedveli ezt a színházat a víz közelsége miatt, ami különlegességet biztosít minden előadásnak.

4.3. A természet és a művészet találkozása

A Vízi Színházban az előadás összekapcsolódik a természettel. A néző egyszerre nézi a színdarabot és a tájat. Ugyanakkor mindig felmerül mind a közönségben, mind a színészekben és a rendezőkben, mi lesz, ha leszakad az ég? Az interjúban is erről beszélt Dr. Dósa Zsuzsa: „A Vízi Színházban viszont ott a természet, ami pluszt ad: nyári este, csillagos ég, a környezet, mint élő díszlet. A közönség sokszor kirándulással köti össze a színházat. És van benne játék is: fog-e esni, vagy nem fog. Mi ilyenkor mindent megteszünk: tájékoztatjuk a nézőket a várható időjárásról, vagy ha elmarad az előadás, az esőnapról. Az előadás előtt párnát, plédet osztunk, esőkabátot, ha szükséges.”²⁷

²⁷ Dr. Dósa Zsuzsával készített interjú 2026. január 12. (melléklet 1.)

A Vízi Színház varázsa nemcsak a nézőket, hanem a színészeket is elbűvöli. Sokan igazi nyári kalandként élik meg a szarvasi előadásokat – ahogy Gubik Petra is fogalmazott, számára ez a hely inkább „nyaralás”, mint munka. Az M5-nek adott interjújában arról mesélt, milyen különleges kapcsolat fűzi a helyi közönséghez. Elmondása szerint a szarvasi nézők rendkívül lelkesek és kitartóak: még akkor is eljönnek az előadásokra, ha esőre áll az idő. *„Képzeljétek el – mesélte mosolyogva –, hogy amikor már lóg az eső lába, és a Körös is szinte magához hívja a felhőket, a nézők akkor is itt vannak. Esernyővel, kabátban, de végignézik a darabot. Ők igazán szeretik a színházat.”* A színésznő számára a nyári szabadtéri előadások különleges örömet jelentenek: *„Az, hogy a szabad ég alatt, egy ilyen impozáns helyszínen játszhatunk, mint a Szarvasi Vízi Színház, számomra ajándék. Én ezt mindig úgy hívom: nyaralás.”*²⁸

4.4 A szabadtéri tér hatása a színészi játékra

„A produktumban – tehát a művészi minőségben – nincs különbség, ha az előadás jól van bepróbalva és a színészek felkészültek. Egy előadás lényege – a gondolat, az üzenet, az érzelmi tartalom – ugyanaz marad, bárhol is játsszuk. A különbség abban van, hogy ezt milyen eszközökkel tudjuk eljuttatni a nézőhöz.

Technikai különbség van. És az nagyon is meghatározó.

*Egy zárt tér „megtartja” a hangot, a fényt, a figyelmet, míg egy szabadtéri helyszín – mint a Szarvasi Vízi Színház – sokkal nagyobb kihívást jelent. Ott a tér kétszer akkora, a szabadtér „elviszi” a hangot, más a világítás, mert nincsenek falak, nem verődik vissza, nem lehet úgy lezárni a teret. Kint egy mikroport technikailag megoldás, de művészileg kihívás: ne legyen műanyag, ne olyan legyen, mintha dobozból szólna. A díszletnél is számolni kell: ami bent működik, kint más arányokat kér – én mindig kiviszem a kamaratermi előadásokat a Vízi Színházba is, és a közönség szereti, fel sem tűnik neki, hogy eredetileg nem oda lett kitalálva.”*²⁹

4.5 A közönség szerepe és hangulata

„Vízi Színház nézőtere is különleges: a víz partján, a csillagos ég alatt ülnek az emberek. Ez teljesen más érzés, mint egy zárt, sötét színházterem. „Szerintem a közönség vagy azért jön, mert szeret színházba járni, és mindenevő is, megnéz mindent. Vagy azért jön, mert az adott

²⁸ <https://www.facebook.com/m5tvcsatorna/videos/799084945975134/> Megjelenés dátuma: 2025.09.27.

²⁹ Dr. Dósa Zsuzsával készített interjú 2026. január 12. (melléklet 1.)

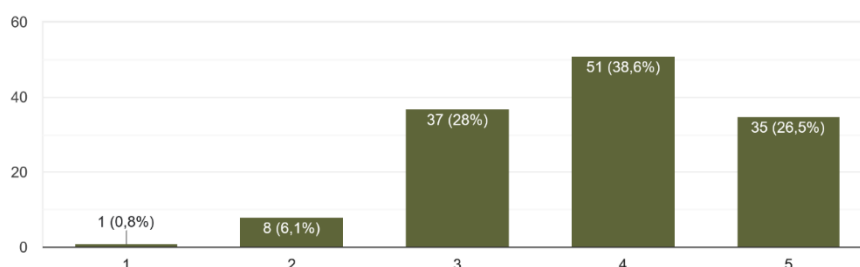

15. ábra -Szarvasi Vízi Színház

téma, őt érdekli, de mindenképpen egy színházi előadást akar látni, élő emberekkel élő történetet. Hogy azt most milyen megfontolásból, az ugye egyedi, mindenki másért, de ő neki egy elvárása van, hogy az jó legyen. Hogy Neki az jó legyen. Hogy ő ne érezze úgy, hogy fölöslegesen időt vesztegetett, időt pocsékolt. Tehát a közönséget nem kell alábecsülni, és nem is szabad alábecsülni. Mindig arra kell törekedni, hogy a lehető legjobbat kapja, amit csak kaphat.

Hogy feltöltődjön érzelmileg, gondolatilag, társadalmilag, mindenféle módon. A közönség szempontjából, a jó színház az, amikor a néző teljesen más állapotban megy ki, mint amilyen állapotban megy be. Mert, ha menet közben azon gondolkodik, hogy hogy kell húslevest főzni, akkor az egy rossz színház. Akkor nem köti le. Azt az időt, amit itt tölt, ő tényleg itt tudja tölteni mindenféle szempontból, a közönségnek ez az elvárás, és nem szabad senkit semmire kényszeríteni. Biztos vagyok benne, hogy mind a két helyszínen, ezek az elvárások.”³⁰ - fejtette ki Dósa Zsuzsa az interjúbán.

Milyen élményt nyújtott számodra a színház helyszíne? 1: nem volt jelentősége a helyszínnek; 5: nagyon sokat jelentett a helyszín
132 válasz

A válaszadó gyerekek többsége fontosnak találta a helyszínt, nekik plusz élményt nyújt. Ha belegondolok, akkor én is így vagyok ezzel. Mai napig emlékszem arra a Monte Cristo előadásra, amikor Szomor György egy igazi hőlégballonon érkezett meg a színpadra, ahogyan azt az előadás egyik dalában is énekelték: „Hintón jár nem konflison, van tucatnyi léghajója. Hát ő Monte Cristo grófja!”³¹

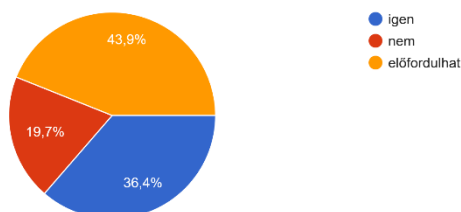
16. ábra - Monte Cristo grófja

³⁰ Dr. Dósa Zsuzsával készített interjú 2026. január 12. (melléklet 1.)

³¹ https://holgypilota.blog.hu/2015/09/21/holegballon_a_vizi_szinpadon Letöltés dátuma: 2026.02.03.

„A Vízi Színház plusza a természet: a környezet maga egy „bónusz díszlet”, egy nyári esti varázslat. A természet jelenléte pedig egyszerre áldás és kihívás. A kőszínház plusza pedig a zártság: egyfajta burok, összetartozás-élmény, ahol, mintha egy ember lenne a nézőtér”.³²

A helyszín miatt választanál-e inkább ott megrendezett előadást egy másik színház helyett?
132 válasz

A kérdőívem is kimutatta, hogy a kortársaim inkább választanak egy Vízi Színházi előadást, mint egy más helyszínen lévő.

VI. Összegzés

A kutatásom elején azt feltételeztem, hogy a vízre épített szabadtéri színház nemcsak egy különleges helyszín, hanem az élmény fontos része is. A színház nemcsak a darabról szól, hanem arról is, hogy hol nézzük meg.

Ahogy a történelem során is látszik, például: az ókori epidauroszi színház vagy az aspendosi színház esetében, a helyszín mindig fontos volt.

A világban ma is sok vízi színház működik. Ezek is azt mutatják, hogy az emberek szeretik, ha a természet és a művészet találkozik.

A kérdőívem alapján megállapítom, hogy bár a diáktársaim többsége nem jár rendszeresen színházba, a különleges helyszín, sokkal vonzóbbá teszi számukra ezt a szórakozást és inkább választanak egy vízi színházi előadást, mint egy zárt térben játszott darabot. A Szarvasi Vízi Színház kifejezetten kedvező visszajelzést kapott. A válaszadók nagy része szívesen ajánlaná másoknak is.

Az elkészített interjúra hivatkozva és a saját élményeim alapján, arra az összegzésre jutottam, hogy egy jó színházi előadás után tényleg más érzéssel megyünk haza, mint ahogy érkeztünk. És ebben a helyszínnek is nagy szerepe van. A Szarvasi Vízi Színház szerintem nemcsak egy színpad a víz fölött, hanem egy olyan hely, ahol a természet és a művészet együtt teszi felejthetetlenné az élményt.

³² Dr. Dósa Zsuzsával készített interjú 2026. január 12. (melléklet 1.)

Felhasznált irodalom

Dr. Dósa Zsuzsával készített interjú 2026. január 12. (melléklet 1.)

Peter Simhandl: Színháztörténet. Helikon, Budapest, 1998.

Művészeti lexikon – Akadémiai kiadó, Budapest (1965)

Felhasznált internetes oldalak

<https://utazom.com/torokorszag/torok-riviera-latnivaloi/latnivalok-antalya-kornyeken-aspandos> Letöltés dátuma: 2026.02.02.

<https://tinyurl.hu/InsW> Letöltés dátuma: 2026.01.30.

https://turkisharchaeonews.net/site/hierapolis?utm_source=chatgpt.com Letöltés dátuma: 2026.02.01.

https://ancienttheatrearchive.com/theatre/hieropolis-modern-pamukkale-turkey/?utm_source=chatgpt.com Letöltés dátuma: 2026.02.01.

https://assets.cambridge.org/97805215/56361/excerpt/9780521556361_excerpt.pdf Letöltés dátuma: 2026.02.03.

<https://zanza.tv/irodalom/reneszansz/az-angol-reneszansz-szinhaz-es-dramaturgia-globe> Letöltés dátuma: 2026.02.01.

https://www.imm.hu/files/inlineattachments/muzped/Klasszicizmus%20es%20romantika_eur_pai_muzeumpedagogia.pdf Letöltés dátuma: 2026.02.03.

<https://tinyurl.hu/S1vD> Letöltés dátuma: 2026.02.03.

<https://roemer.hu/romantikus-epiteszet/> Letöltés dátuma: 2026.02.01.

http://szineszkepzes.ucoz.hu/index/a_szinjatszaz_tortenete_14_a_francia_naturalista_szinhaol/0-215 Letöltés dátuma 2026.02.03.

https://epa.oszk.hu/03000/03040/00370/pdf/EPA03040_szinhaz_1998_03_010-022.pdf Letöltés dátuma: 2022.03.02.

<https://www.literatura.hu/szinhaz/posztmodern.htm> Letöltés dátuma: 2026.02.03.

<https://www.elmenyektek.hu/morbis-i-viziszinpad/> Letöltés dátuma: 2026.02.02.

<https://www.also-ausztria.info/latnivalok-uti-celok/a-toszinpad-lunz-am-see-ben> Letöltés dátuma: 2026.02.02.

https://vizpartifejlesztések.blog.hu/2012/05/14/a_vilag_legnagyobb_szabadteri_tavi_szinpada Letöltés dátuma: 2026.02.02.

<https://felvidek.ma/2024/10/05/vizibabszinhaz-hanoiban/> Letöltés dátuma: 2026.02.02.

<https://bellagio.mgmresorts.com/en/entertainment/o-by-cirque-du-soleil.html> Letöltés dátuma: 2026.02.02.

<https://www.nexo-sa.com/soaring-sound-for-a-floating-theatre-on-the-rhone/> Letöltés dátuma: 2026.02.02.

https://viziszinhas.hu/sites/default/files/banner/kozhasznusagi_melleklet_fin-1.pdf Letöltés dátuma: 2026.02.10.

https://holgypilota.blog.hu/2015/09/21/holegballon_a_vizi_szinpadon Letöltés dátuma: 2026.02.03.

Felhasznált videók

<https://www.facebook.com/m5tvcsatorna/videos/799084945975134/> Megtekintés dátuma: 2026.02.02.

Ábrák

1. ábra: saját készítésű fotó

2. ábra: saját készítésű fotó

3. ábra: saját készítésű fotó

4. ábra: <https://wikimapia.org/1666479/hu/Az-epidauroszi-sz%C3%ADnh%C3%A1z#/photo/197306> Letöltés dátuma: 2026.02.02.

5. ábra: https://ancienttheatrearchive.com/theatre/hieropolis-modern-pamukkale-turkey/?utm_source=chatgpt.com Letöltés dátuma: 2026.02.01.

6. ábra: <https://www.amazon.de/Friedrich-Schinkel-Schauspielhaus-Architektur-Kunstdruck/dp/B017BPNWA6> Letöltés dátuma: 2026.02.01.

7. ábra: <https://www.elmenyektek.hu/morbisch-i-viziszinpad/> Letöltés dátuma: 2026.02.02.

8. ábra: <https://www.mostviertel.at/> Letöltés dátuma: 2026.02.02.

9. ábra:

https://vizpartifejlesztések.blog.hu/2012/05/14/a_vilag_legnagyobb_szabadteri_tavi_szinpada
Letöltés dátuma: 2026.02.02.

10. ábra: <https://folyoiratok.oh.gov.hu/mikkamakka/babok-a-vizben-vietnamtol-a-balatonig>
Letöltés dátuma: 2026.02.02.

11. ábra: <https://hu.pinterest.com/pin/theatre-designer-scno-plus--531635930982201632/>
Letöltés dátuma: 2026.02.02.

12. ábra: <https://player.hu/eletmod/lyon-uszo-szinhas-waterstudio> Letöltés dátuma: 2026.02.02.

13. ábra: saját készítésű fotó

14. ábra: <https://szarvas.kornyeke.hu/szarvasi-vizi-szinhas> Letöltés dátuma: 2026.02.02.

15. ábra: saját készítésű fotó

16.ábra: https://holgypilota.blog.hu/2015/09/21/holegballon_a_vizi_szinpadon Letöltés dátuma: 2026.02.03.

Melléklet 1.

A teljes interjú szövege az alábbi linken érhető el:

<https://drive.google.com/file/d/1rO4SE1GqhWl-VuBXEX40ZzdpOnWkKoRb/view?usp=sharing>

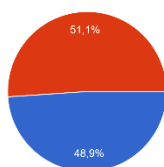
Melléklet 2.

Alapkérdések

Mi a nemed?

- fiú
- lány

Mi a nemed?
188 válasz

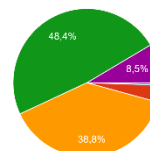

fiú
lány

Hány éves vagy?

- 6-7 éves
- 8-9 éves
- 10-11 éves
- 12-13 éves
- 14-15 éves

Hány éves vagy?
188 válasz

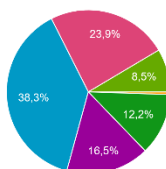

6-7 éves
8-9 éves
10-11 éves
12-13 éves
14-15 éves

Hányadik osztályba jársz?

- 1. osztály
- 2. osztály
- 3. osztály
- 4. osztály
- 5. osztály
- 6. osztály
- 7. osztály
- 8. osztály

Hányadik osztályba jársz?
188 válasz

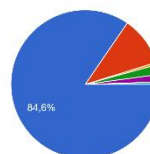

1. osztály
2. osztály
3. osztály
4. osztály
5. osztály
6. osztály
7. osztály
8. osztály

Hol laksz?

- Szarvas
- Békésszentandrás
- Öcsöd
- Csabacsúd
- Egyéb: _____

Hol laksz?
188 válasz

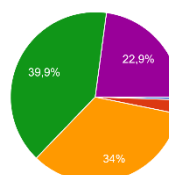

Szarvas
Békésszentandrás
Öcsöd
Csabacsúd
Nagyszénás
Kőrösladány

Milyen gyakran jársz színházba?

- rendszeresen (havonta többször)
- havonta
- évente néhányszor
- ritkán
- szinte soha

Milyen gyakran jársz színházba?
188 válasz

rendszeresen (havonta többször)
havonta
évente néhányszor
ritkán
szinte soha

A színházat szinte soha nem látogatók

Miért nem jársz színházba?

- nincs rá időm
- nem érdekelnek a színházi előadások
- Egyéb: _____

Hallottál már a Szarvasi Vízi Színházról?

- igen
- nem

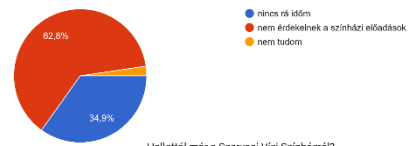
Színházjárók

Mennyire tartod fontosnak a színházi előadás helyszínét a teljes élmény szempontjából?

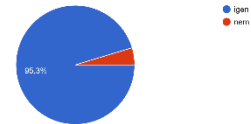
1: egyáltalán nem fontos; 5: nagyon fontos

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

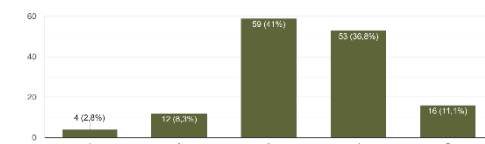
Miért nem jársz színházba?
43 válasz

Hallottál már a Szarvasi Vízi Színházról?
43 válasz

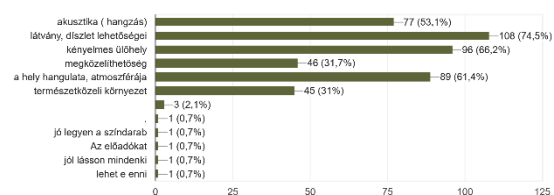
Mennyire tartod fontosnak a színházi előadás helyszínét a teljes élmény szempontjából? 1: egyáltalán nem fontos; 5: nagyon fontos
144 válasz

Milyen szempontokat tartasz fontosnak egy színházi helyszínnél? (több választ is jelölhetsz)

- akusztika (hangzás)
- látvány, díszlet lehetőségei
- kényelmes ülőhely
- megközelíthetőség
- a hely hangulata, atmoszférája
- természetközeli környezet
- Egyéb: _____

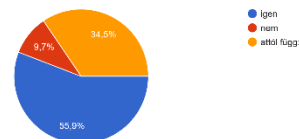
Milyen szempontokat tartasz fontosnak egy színházi helyszínnél? (több választ is jelölhetsz)
145 válasz

Szerinted a szabadtéri színházak különlegesebb élményt nyújtanak, mint a hagyományos kőszínházak?

- igen
- nem
- attól függ:

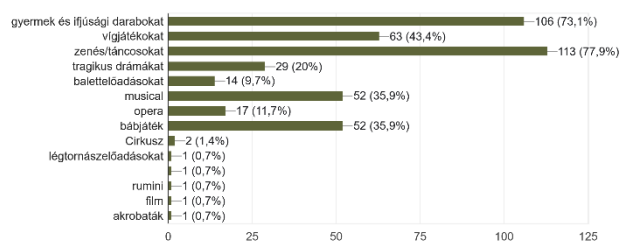
Szerinted a szabadtéri színházak különlegesebb élményt nyújtanak, mint a hagyományos kőszínházak?
145 válasz

Milyen előadásokat láttál már? (több választ is jelölhetsz)

- gyermek és ifjúsági darabokat
- vígjátékokat
- zenés/táncosokat
- tragikus drámákat
- balettelőadásokat
- musical
- opera
- bábjáték

Milyen előadásokat láttál? (több választ is jelölhetsz)
145 válasz

- Egyéb: _____

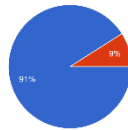
Hallottál már a Szarvasi Vízi Színházról?

- igen
- nem

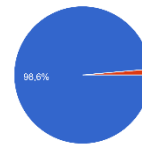
Jártál már előadáson a Szarvasi Vízi Színházban?

- igen
- nem

Jártál már előadáson a Szarvasi Vízi Színházban?
145 válasz

Hallottál már a Szarvasi Vízi Színházról?
145 válasz

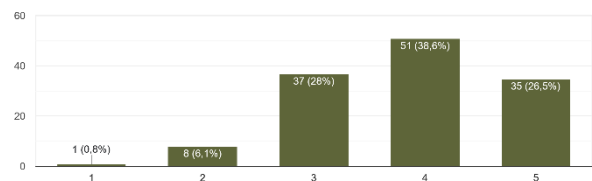
Szarvasi Vízi Színház

Milyen élményt nyújtott számodra a színház helyszíne?

1: nem volt jelentősége a helyszínnek; 5: nagyon sokat jelentett a helyszín

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

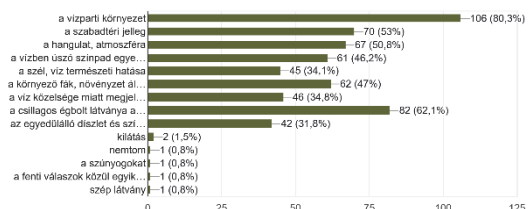
Milyen élményt nyújtott számodra a színház helyszíne? 1: nem volt jelentősége a helyszínnek; 5: nagyon sokat jelentett a helyszín
132 válasz

Melyik tényezőt éreztetted a legkülönlegesebbnek a Szarvasi Vízi Színházban? (több választ is jelölhetsz)

- a vízparti környezet
- a szabadtéri jelleg
- a hangulat, atmoszféra
- a vízben úszó színpad egyedisége
- a szél, víz természeti hatása
- a környező fák, növényzet által nyújtott természeti díszlet
- a víz közelsége miatt megjelenő illatok, hangulat
- a csillagos égbolt látványa az esti előadás alatt
- az egyedülálló díszlet és színpadtechnika
- Egyéb: _____

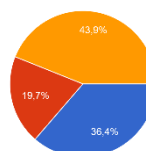
Melyik tényezőt éreztetted a legkülönlegesebbnek a Szarvasi Vízi Színházban? (több választ is jelölhetsz)
132 válasz

A helyszín miatt választanál-e inkább ott megrendezett előadást egy másik színház helyett?

- igen
- nem
- előfordulhat

A helyszín miatt választanál-e inkább ott megrendezett előadást egy másik színház helyett?
132 válasz

Mit tartasz a legnagyobb előnynek a Szarvasi Vízi Színház helyszínében?

A legtöbben azt válaszolták, hogy a színház közelsége, a táj szépsége a legnagyobb előnye.

Mit fejlesztenél vagy változtatnál a helyszínen?

A legtöbben azt válaszolták, hogy valamilyen módon fedett részeket alakítanának ki.

Ajánlanád-e másoknak, hogy látogassanak el a Szarvasi Vízi Színházba?

- igen
- nem
- nem tudom

Ajánlanád-e másoknak, hogy látogassanak el a Szarvasi Vízi Színházba?
132 válasz

